

ДУРИЛІН Сергій Миколайович (Дурылин Сергей Николаевич; 14(26). 09. 1886, Москва — 14. 12. 1954, там само) — російський письменник, історик літератури й театру, мистецтвознавець. Доктор філологічних наук (1944), професор (1945), член-кореспондент АН СРСР (1945). Закін. Моск. археол. інститут (1914). У 1905–13 співпрацював у засн. Л. Толстим видавництві «Посредник»: від 1907 — секр. ред. ж. «Свободное воспитание». У публіцистиці того часу проповідував ідеї зближення з народом, представляв тодішню систему освіти як засіб пригнічення особистості. Від 1913 — співзасн. і ідеолог видавництва «Лирика». З поч. війни приєднався до Реліг.-філос. гуртка, вбачаючи призначення Росії зберегти православ'я. 1917 прийняв духов. сан, 1922 заарешт. за звинуваченням у антирадян. діяльності, висланий у Челябін. обл., 1927 удруге заарешт. і висланий до Сибіру. Після звільнення працював у Держ. інституті театр. мистецтва (Москва, 1931–49). Водночас від 1945 — в Інституті історії мистецтв АН СРСР. Автор праць з історії рос. літ-ри (про творчість К. Леонтьєва, М. Лермонтова, М. Гоголя, О. Островського, Ф. Достоевського та ін.). Досліджував психологію худож. творчості, зв'язки літ-ри з театром, музикою, живописом. У повоєн. час вивчав історію укр. театру, рос.-укр. культурні зв'язки: праці «М. К. Заньковецкая» (1954; укр. перекл. — «Марія Заньковецька», К., 1955), «З історії українсько-

російських театральних зв'язків», «Щепкін і Україна», «Мова братнього народу», «Айра Олдрідж і Тарас Шевченко» (усі — в кн. «Творча єдність: з історії українсько-російських театральних зв'язків», К., 1957). Про п'єси І. Котляревського відгукнувся як про творіння нар. поета, взяте з глибин нар. життя. У ст. «Крепостные дети» (кн. «Крепостные дети: Очерк С. Дурылина. — Песни о неволе и воле», Москва, 1911) окремий розділ присвятив Т. Шевченку. У дослідж. «Из семейной хроники Гоголя: Переписка В. А. и М. И. Гоголь-Яновских, письма М. И. Гоголь к Аксаковым» (Москва, 1928) є значний матеріал про укр. культуру. 1993 у с-щі Болшево (Моск. обл.) відкрито Мемор. будинок-музей Д.

Рекомендована література

1. Зеров М. [Рец. на кн.: Дурылин С. Из семейной хроники Гоголя. Москва, 1928] // Україна. 1930. Кн. 40;
2. Кузьмина В. Д. С. Н. Дурылин // Сообщения Ин-та истории искусств. Вып. 6. Театр. Москва, 1955;
3. Тернюк П. Об авторе и его книге // Дурылин С. Н. Мария Заньковецкая. К., 1982;
4. Яковлев В. Пером и словом // Лит. обозрение. 1987. № 4.

І. Д. Бажинов

Бібліографічний опис:

Дурилін Сергій Миколайович / І. Д. Бажинов // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-19586>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).